

בתי המשפט

בשא013212/08
25/06/2009

בית משפט השלום ירושלים
לפני: כבוד השופטת אנה שניידר

בעניין: בטחוניית תעשיות זכוכית בע"מ

המערערת

נ ג ד

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

המשיב

1

2

פסק דין

3

4

הרקע

1. לפניי ערעור לפי סעיף 10(א) לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981 (להלן-החוק), בו
 2. עותרת המערערת לבטל את הבאתם של עשרה שיקים, אשר הובאו במניין השיקים
 3. שסורבו על ידי המשיב, וכן לבטל את ההחלטה על הגבלת חשבון המערערת אצל המשיב
 4. שמספרו 1803060.

9

2. בחודש נובמבר 2003 ביקשה המערערת להסדיר חובותיה למשיב, בסך של 3,164,000 ₪,
 3. וכן להסדיר ערבות בנקאית בסך 111,000 ₪.

4. לשם כך חתמו הצדדים על הסכם (להלן- ההסכם), לפיו יועמדו לטובת המערערת שתי
 5. הלוואות, האחת בסך 2,660,000 ₪ שתיפרע ב-60 תשלומים חודשיים (להלן- הלוואה
 6. הראשונה) והשניה, הלוואה עומדת לתקופה של 5 שנים על-סך 400,000 ₪ שבמידה
 7. והמערערת תיפרע את מלוא הלוואה הראשונה, יפטור אותה המשיב מלפרוע הלוואה זו
 8. (להלן- הלוואה השנייה).

9. אשר לערבות הבנקאית סוכם, כי במידה והערבות תחולט - המערערת תיפרע את הסכום
 10. תוך 45 ימים ממועד תשלומה.

19

3. בשלהי שנת 2006 הגיעה המערערת להסדר נוסף עם המשיב לפיו הוגדלה מסגרת האשראי
 4. של המערערת וניתן לה אשראי נוסף לצורך רכישת המבנה בו היא שוכנת.

22

בתי המשפט

בשא08/013212
25/06/2009

בית משפט השלום ירושלים
לפני: כבוד השופטת אנה שניידר

1 כמו כן, בשלהי שנת 2007 קיבלה המערערת מהמשיב שתי הלוואות נוספות שהחלה לפרוע
2 אותן במקביל לפירעון ההלוואה הראשונה, ומכאן שהמערערת פורעת במקביל שלוש
3 הלוואות שונות, בתשלום חודשי בסך של כ-180,000 ש"ח.
4

טענות המערערת

5
6 4. לטענת המערערת, אמנם במהלך שנת 2007 ועד לחודש אוגוסט 2008 חרגה מעת לעת
7 ממסגרות האשראי שניתנו לה, אולם נוצר נוהג בינה לבין המשיב שעל פיו היתה
8 המערערת מקבלת הודעות בדבר החריגות והיתה דואגת לכסותן באמצעות הפקדת
9 מזומנים או ניכיון שיקים.

10
11 לטענת המערערת, עד לחודש אוגוסט 2008 נפרעו כל ההלוואות, למעט 4 תשלומים בגין
12 ההלוואה הראשונה, בהן פיגרה המערערת. כתוצאה מכך, העביר המשיב את ההלוואה
13 הראשונה לפיגור, והודיע למערערת כי הוא אף מעמיד לפירעון מיידי את ההלוואה
14 השניה, דבר שהביא לחריגה של המערערת ממסגרת האשראי.
15

16 5. המערערת טוענת, כי בשל מספר התשלומים המועט שהיה בפיגור היה על המשיב לפרוע
17 את השיקים שנתנה.
18 כמו כן טוענת המערערת, כי בחשבונה היתה אמורה להיות מסגרת מספקת לכיסוי
19 השיקים שסורבו, בין מכוח הסכמיה עם המשיב ובין מכוח הנוהג שהשתרש בין הצדדים.
20 לפיכך, היה לה יסוד סביר להניח שהיתה יתרה מספקת בחשבון לפירעון השיקים,
21 ובנסיבות אלה - קמה לה עילת ערעור כדין על פי סעיף 10 (א) (3) לחוק.
22

טענות המשיב

23
24 6. לטענת המשיב, אין כל עילה לביטול הבאתם של השיקים במניין השיקים שסורבו, הואיל
25 והבקשה הוגשה באיחור ודינה להידחות על הסף, ואף לגופו של עניין אין עילת ערעור
26 למערערת.
27

28 7. המשיב טוען כי ההודעה על הגבלת החשבון נשלחה למערערת ביום 23.11.08 והמערערת
29 ידעה על כך כבר באותו היום. חרף זאת, הגישה המערערת את בקשתה כחודש לאחר

בתי המשפט

בשא08/013212
25/06/2009

בית משפט השלום ירושלים
לפני: כבוד השופטת אנה שניידר

- 1 מועד ההודעה, ללא בקשה להארכת מועד וללא מתן הסבר לאיחור, בשעה שעל פי תקנה 5
2 לתקנות השיקים ללא כיסוי (סדרי דין), תשמ"ב-1981 המועד להגשת הערעור לפי סעיף
3 10 לחוק הוא תוך 20 יום ממועד המצאת ההודעה על הגבלת החשבון.
4
5 8. לגופו של עניין טוען המשיב, כי המערערת לא עמדה בהתחייבויותיה שלא לחרוג
6 ממסגרות האשראי ושלא לפגר בתשלומי ההלוואה ולכן, לפי ההסכם ביניהם, היה
7 המשיב רשאי להעמיד את ההלוואה לפירעון מיידי.
8
9 עוד נטען, כי בעת הצגת השיקים לפירעון לא היתה בחשבון המערערת יתרה מספקת
10 לפירעונם, ויש לראות בכך הפרת הסכם בין הצדדים.
11
12 9. אשר להעמדת ההלוואה השניה לפירעון טוען המשיב, כי היא הועמדה לפירעון לאחר
13 שהמערערת חרגה ממסגרת האשראי ופיגרה בתשלומי ההלוואה הראשונה. לטענתו,
14 השיקים נשוא הערעור סורבו כולם לפני מועד פירעון ההלוואה השניה, ולכן אין לקבל את
15 טענת המערערת כי השיקים סורבו עקב העמדתה של ההלוואה השניה לפירעון.
16
17 10. אשר לנוהג הנטען על ידי המערערת טוען המשיב, כי בהיעדר הסכם כתוב אין בכך כדי
18 להוות יסוד סביר למערערת להניח שהשיקים ייפרעו על ידי המשיב.

דיון ומסקנות

- 21 11. בדיון שהתקיים בפניי ביום 27.4.09 נקבע, כי בית המשפט יכריע על סמך המסמכים
22 שבפניו. כמו כן, ניתנה למערערת שהות של 45 ימים לבחון טענותיה בשנית, לאור תגובת
23 המשיב ולאור העובדה שחזרו ארבעה שיקים נוספים שלא נכללו בערעור זה, אך
24 המערערת בחרה שלא להגיש כל תגובה נוספת.
25
26 12. לענין טענת המשיב כי הערעור הוגש באיחור – המשיב טוען כי המערערת ידעה על
27 ההגבלה כבר בתאריך 23.11.08, על פי התאריך הנקוב בתחתית התדפיס שהנפיקה
28 המערערת מחשבונה באתר האינטרנט של המשיב.

בתי המשפט

בשא013212/08
25/06/2009

בית משפט השלום ירושלים
לפני: כבוד השופטת אנה שניידר

סעיף 3א(א) לחוק קובע:

”המשיב יודיע בכתב על חשבון מוגבל או על לקוח מוגבל לכל אחד מאלה: למפקח, לבעל החשבון, ולמורשה החתימה”.

ברי, כי הודעה באמצעות אתר אינטרנט אינה מהווה הודעה בכתב כנדרש בחוק כשם שאין המצאה באינטרנט מנויה בדרכי המצאת כתבי בי-דין הנקובים בתקנה 475 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ”ד - 1984. לפיכך, המשיב לא יכול לפטור עצמו מהמצאה בדרכים החוקיות הנדרשות, ומשלא הראה המשיב מועד אחר להמצאת ההודעה על ההגבלה למערערת יש לדחות את טענתו בענין השיהוי.

13. לגופו של עניין, לא ראיתי לבטל את החלטת המשיב על סירוב השיקים והכרזה על חשבונה של המערערת כחשבון מוגבל, ולכן דין הערעור להידחות.

סעיף 10א(א) לחוק מסדיר את זכות הערעור של לקוח מוגבל וקובע כדלקמן:

”א(א) לקוח מוגבל או לקוח מוגבל חמור רשאים לבקש מבית משפט השלום שיבטל הבאת שיק במנין השיקים שסורבו בהתקיים אחת מאלה:
(1) המשיב סירב לפרוע את השיק מחמת טעות;
(2) המשיב סירב לפרוע את השיק מחמת עיקול שהוטל על החשבון...
(3) ללקוח היה יסוד סביר להניח שהיתה חובה על המשיב לפרוע את השיק, אם בשל כך שהיתה יתרה מספקת בחשבון או שהמשיב היה חייב לפרעו מכוח הסכם אתו”.

מדובר ברשימה סגורה של עילות, שהתכלית החקיקתית שלה היא הרצון העז והחתימה הנחרצת של המחוקק לצמצום תופעת השיקים ללא כיסוי עד כדי בלימתה (בש”א 1296/01 מועצה מקומית טובא זנגריה נ’ בנק הפועלים בע”מ, פ”ד ס”א (3) 606).

בתי המשפט

בשא013212/08
25/06/2009

בית משפט השלום ירושלים
לפני: כבוד השופטת אנה שניידר

1
2 14. בענייננו, מבססת המערערת את בקשתה לביטול השיקים שסורבו על העילה המנויה
3 בסעיף 10 (א) (3) לחוק, ומפנה לפיגורים המעטים בהחזרי ההלוואה ולנוהג שהשתרש
4 בינה לבין המשיב.

5
6 בע"א 583/94 ש.א דפוס אופסט תפן בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (דינים מחוזי, כו
7 (3), 108) דן בית המשפט המחוזי במשמעות המילים "יסוד סביר להניח", ופוסק כי:

8
9 "משמעותו של היסוד ה"סביר להניח", שהיתה חובה על
10 המשיב לפרוע את השיק בשל כך שהיה הסכם בין המבקש
11 לבנק שמכוח אותו הסכם, המשיב היה חייב לפרוע את
12 השיקים כולל מרכיב אובייקטיבי ומרכיב סובייקטיבי,
13 המשמשים זה במשולב עם זה, ונבחנים זה לאורו של זה. . .
14 סבירות הנחתו של הלקוח, הנו היסוד האובייקטיבי צריכה
15 שתבחן על רקע היסוד הסובייקטיבי."

16
17 הואיל והמערערת קיבלה התראות רבות להסדיר את החריגה שבחשבונה והוזהרה שאם
18 לא תעשה כן לא ייפרעו שיקים שתיתן, מכאן - שהיא לא עמדה במבחן האובייקטיבי
19 לסבירות הנחתה כי המשיב היה חייב לפרוע את השיקים.

20
21 15. אשר לטענת המערערת בדבר ההסכם מכללא שנוצר בין הצדדים, הרי שפעמים רבות
22 בפסיקה נאמר כי אין טענה זו יכולה לשמש כעילה לערעור לפי סעיף 10 (א)(3) לחוק.

23
24 הבנק רשאי, לפי שיקול דעתו, מתוך רצון טוב או ממניעים אחרים השמורים עמו,
25 לפרוע שיקים מחשבון לקוח שחרג ממסגרת האשראי האמור, ועובדה זו כשלעצמה
26 אינה מבססת אצל הלקוח הספציפי, לפי המבחן המשולב, הסובייקטיבי והאובייקטיבי,
27 יסוד סביר להניח שישנה חובה על המשיב לפרוע השיקים, ולא כל שכן חובה מכוח
28 הסכם אתו (ראו - ע"א 4305/98 (י-ם) מ.צ.י.ג.ה בנין והשקעות בע"מ נ' בנק לאומי
29 לישראל בע"מ, דינים מחוזי, לב(3), 978; ע"א 961/94 (ת"א) רונן בנק הפועלים בע"מ
30 (לא פורסם) וכן דבריו של כב' השופט יצחק עמית במאמרו "חוק שיקים ללא כיסוי,
31 התשמ"א-1981" (הפרקליט מ"ד חוברת ג', עמ' 466, עמ' 470).

בתי המשפט

בשא 013212/08
25/06/2009

בית משפט השלום ירושלים
לפני: כבוד השופטת אנה שניידר

1

2

16. לאור כל האמור, הערעור נדחה.

3

4

המערערת תשלם למשיב הוצאות ושכר טרחת עו"ד בסך 2,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק.

5

סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית מיום מתן פסק הדין ועד לתשלום המלא בפועל.

6

7

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לצדדים.

8

ניתן היום ג' בתמוז, תשס"ט (25 ביוני 2009) בהעדר הצדדים.

9

אנה שניידר, שופטת

10

11

12

13

קלדנית: זמפית